

Betreft: Consultatiereactie Klimaatplan 2025-2035

Graag willen wij, Power-to-Industry (bedrijven, netbeheerders, organisaties en branches rond de opwekking, transport en gebruik van elektriciteit in de industrie), u een aantal punten meegeven voor het Klimaatplan 2025-2035. Specifiek gericht op de elektrificatie van de industrie.

Ons land heeft een sterke, internationaal toonaangevende en efficiënte industrie.

Verduurzaming van onze industrie kan niet plaatsvinden zonder elektrificatie. Deze cruciale verduurzamingsroute kent echter helaas zijn uitdagingen. Voor industrie zijn de totale kosten van elektriciteit - incl. het gebruik van het transportnet- te hoog, zoals bevestigd in de rapporten van [E-bridge](#) en [Aurora](#).

Nederland en de Europese Unie zijn geen eilanden, maar ondervinden concurrentie. Investerings in Nederland en in Europa lopen achter. Het recent verschenen [Rapport Draghi](#) bevestigt dit: de Europese industrie verliest terrein en mist voldoende overheidssteuning om reductiedoelen te halen alsook om te investeren in duurzame alternatieven.

Gevolg is dat we uit de pas lopen met gelijktijdig ontwikkelen van aanbod van en vraag naar duurzame energie. We dreigen toonaangevende en efficiënte industrie te verliezen en afhankelijk te worden van andere landen. Dat snelle verduurzaming goed is voor zowel de industrie, onze energie-onafhankelijkheid, weerbaarheid tegen hoge prijzen én het klimaat toonde [HCSS in hun studie aan](#).

Op dit moment worstelen al grotendeels geëlektrificeerde bedrijven met hoge kosten en is (verdere) elektrificatie (zowel direct als indirect met hernieuwbare waterstof) niet lonend. We kunnen er beter voor zorgen dat de Nederlandse industrie kan blijven, en zorgen dat het interessant wordt om in Nederland te investeren zodat het groen hier wordt, in plaats van grijs of groen elders. De hoopvolle teksten in het Regeerprogramma hebben nog geen invulling gekregen. Er is op dit moment nog geen enkele duidelijkheid of en wanneer mogelijke kosten-mitigerende maatregelen genomen zullen worden. Dit gebrek aan perspectief op zowel de korte als langere termijn, maakt het voor kapitaalintensieve, internationaal concurrerende bedrijven zeer uitdagend om mogelijke investeringen voor de toekomst te plannen.

Gelukkig zijn er ook kansen. Nederland heeft een heel gunstige ligging, [The Economist](#) noemde de Noordzee zelfs "het toekomstige Powerhouse van Europa". De Nederlandse industrie kan de groene transitie leiden en strategische onafhankelijkheid geven, met onze sterke basis op het Europese en wereldtoneel. Het komende jaar is bepalend hoe de toekomst van de industrie eruit zal zien. Dat vraagt om actie en consistent beleid.

Samenhang vraag en aanbod is het belangrijkste om op te lossen:

- *Zorg dat opwekking, transport en gebruik van elektriciteit (voor directe en indirecte elektrificatie) in samenhang ontwikkeld worden.* Voor de uitrol van wind op zee is een gekwantificeerde routekaart met duidelijk beleidsdoel, voor industriële elektrificatie is deze er niet. Neem regie over een routekaart industriële elektrificatie 2.0, met concrete doelen en middelen. Want monitoring van de ontwikkeling van vraag en aanbod is belangrijk, net als beleidsinstrumentarium om bij te sturen als vraag en aanbod onvoldoende in evenwicht ontwikkelen of onvoldoende voortgang hebben.
- *Zorg voor voldoende investeringszekerheid voor ontwikkeling van aanbod, infrastructuur en vraag naar duurzame elektronen en duurzame moleculen (groene waterstof).* Voldoende investeringszekerheid is in alle onderdelen van de keten noodzakelijk. De lopende studie 'beleidsinstrumenten vraag, aanbod, infrastructuur' van Rebel Group kan hierbij zinvolle inzichten geven.
- *Creëer een directie 'elektrificatie' op Rijksniveau, waar bovenstaande onderdelen tot hun recht komen.*

Maak industriële elektrificatie lonend én zorg voor Groene Groei

- Het is hoopgevend om te lezen dat het kabinet de ontwikkeling van de energierekening en netwerktarieven voor bedrijven doorlopend volgt en van plan is om na publicatie van de beleidsaanbevelingen uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur (voorzien bij de Voorjaarsnota) met maatregelen te komen. *Besluiten hieruit dienen een helder korte en lange termijnperspectief te geven, zodat bedrijven tot investeringsbesluiten over kunnen gaan.*
- *Bouw fiscale vrijstellingen¹ af in samenhang met andere Europese landen.* Werk met getroffen partijen, en binnen de EU, met spoed toe naar een oplossing voor de hoge energiekosten, om tot een gelijk speelveld te komen. Stimuleer hierbij inzet van duurzame energiebronnen, hiervoor kan een grootverbruikerskorting of belastingschijf-voordeel op duurzame energie blijven bestaan.
- *Creëer een markt voor de afname van duurzame en gedecarboniseerde industriële producten.* Industriepolitiek is nodig, om bedrijven de zekerheid te geven dat zij investeringen in elektrificatie terug kunnen verdienen. Bovendien geeft het bedrijven die verduurzamen toegang tot een nieuwe groeiende markt, wat mede een basis is om te investeren. Een consistent meerjarenbeleid is nodig, dat bedrijven vertrouwen geeft dat Nederland een concurrerende vestigingsplaats is. Inkoopbeleid vanuit de Rijksoverheid kan hierin vooroplopen.
- *Zorg voor kredietgaranties voor de industrie* voor het grootschalig mogelijk maken van PPA's zodat ontwikkelaars van Wind op Zee en grootschalige zonneparken de grote investeringen kunnen blijven maken. In de laatste Wind op Zee tender hebben slechts drie partijen een bieding kunnen doen. Voor industrie zijn de mogelijkheden om een PPA (Power Purchase Agreement) te ondertekenen te laag, terwijl het cruciaal is voor de ontwikkelaar van Wind op Zee om te kunnen investeren.

Bouw de elektriciteitsnetten uit, en zorg voor behapbare nettarieven

- *Maak de nettarieven stabiel en voorspelbaar voor een langere periode.* Zorg dat het bedrijfsleven in Nederland niet op achterstand staat door hogere tarieven dan die in omliggende landen. We zijn erg blij met de erkenning hiervan door het Kabinet in het Regeerprogramma, en het streven om de energiekosten niet significant uit de pas te laten lopen met buurlanden. We kijken uit naar de uitwerking hiervan in het lopende IBO-onderzoek en de Voorjaarsnota.
- Elektrificatie van industrie, mobiliteit en huishoudens is tevens onderdeel van de oplossing voor het issue van hoge nettarieven, zoals ook TenneT in haar [10-jaarsprognose voor nettarieven](#). Dezelfde kosten kunnen dan immers verdeeld worden over meer verbruikers van de elektriciteit.
- *Maak de nettarieven meer afhankelijk van gebruik in tijd en locatie.* Dit helpt niet alleen bedrijven die systeemkostenverlagende investeringen doen (zoals batterijen, elektrolyzers, e-boilers en elektrische warmtepompen), maar zo kan de bezettingsgraad van het net ook efficiënt verhoogd worden, met lagere tarieven tot gevolg. Lagere tarieven kunnen tevens bereikt worden door betaalbaar uitbouwen van het transportnet, zo is een juiste balans in ruimtelijke kwaliteit (door Provincies en gemeenten) en de prijs van technieken (bovengronds vs. ondergronds uitbouwen bijvoorbeeld) noodzakelijk.
- *Zoek naar andere financieringsmanieren om de kosten voor netuitbreiding op zee te verlagen.* Zo heeft het ontzorgen in netkosten op zee in het nabije verleden goed gewerkt, waardoor we nu in Nederland - anders dan in andere landen - subsidievrij Wind op Zee ontwikkelen.
- Het aanpakken van netcongestie is cruciaal voor onze samenleving en onze economie. Het kan gezien worden als een van de grootste verbouwingen van Nederland. *Kijk naar onorthodoxe maatregelen voor de uitbouw van het elektriciteitsnet*; zoals eerder door het demissionaire kabinet ingezet.
- *Blijf inzetten op snellere processen (o.a. vergunningen) om het elektriciteitsnet vlot uit te bouwen.* Deze roep om versnelling geldt tevens voor de andere delen in de elektrificatieketen, zoals aanbod en afname van duurzame elektronen.

---

¹ In de media en volksmond 'fossiele subsidies' genaamd.

Tot slot:

De Nederlandse industrie ziet elektrificatie als een zeer gewenste richting in verduurzaming. Het is voor de Nederlandse industrie cruciaal dat het Nederlandse kabinet een lange-termijn visie etaleert en beleid uitrolt dat bijdraagt aan behoud van duurzame industrie in Nederland. Herstel van het investeringsklimaat is nodig om stevig te staan in een multipolaire wereld met veel geopolitieke spanningen. We kunnen dit alleen samen realiseren. Vanuit de brede vertegenwoordiging van Power-to-Industry vragen we hier rekening mee te houden in het Klimaatplan voor 2025-2035.

Voor vragen of opmerkingen kunt u altijd contact met ons opnemen via Tessa Hermens-van Ruremonde (tessahermens@nvde.nl).

Met vriendelijke groet,

Anouk van Loon

Voorzitter van de
werkgroep Power-to-Industry

Deelnemende partijen

	Hernieuwbare energie producenten	Netbeheer	Industriële afnemers
Individuele bedrijven			
Verenigingen			
Overheid (toehoorder rol)			
NGO		Kennis instituten	